

ÚŘAD PRÁCE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajská pobočka v Olomouci
Vejdovského č. p. 988/4
779 00 Olomouc 9 – Hodolany

AU PAIR

Chcete se lépe naučit cizí jazyk a získat nové zkušenosti?

Máte zájem poznat jiný životní styl, najít další přátele a procestovat svět?

Kdo je to au pair?

Au pair je svobodná dívka či chlapec ve věku od 17 do 30 let, pomáhající hostitelské rodině v zahraničí s péčí o děti nebo s domácností. Přichází žít do rodiny nejčastěji se záměrem zdokonalit se v cizím jazyce. Za svou pomoc dostává kapesné, jehož minimální výše je v mnoha zemích stanovena vládou.

Tím, že jde většinou o pobyty dlouhodobé, má au pair možnost poznat rychle a přirozeně cizí zemi, její kulturu a mentalitu lidí i absolvovat vzdělávací kurzy. Systém umožňuje legálně bez větších výdajů strávit delší čas v zahraničí, zdokonalit se v cizím jazyce, získat cenné zkušenosti, a tím i možnost lepšího uplatnění v budoucím povolání. **Au pair programy mají právní rámec**, který jim dala Evropská dohoda mezi zeměmi EU z 24. 11. 1969. Po vstupu ČR do Evropské unie odpadla u všech členských zemí vízová povinnost.

Délka pobytů

Nejkratší délka pobytu je zpravidla 6 měsíců, jen v některých zemích existuje nabídka krátkodobějších, zpravidla letních tříměsíčních pobytů. Hostitelské rodiny dávají přednost osobám, které mají zájem zůstat 1 rok i déle. V USA, kde rodina přispívá na studium, zpravidla hradí letenku a další výdaje, požadují smlouvu min. na 12 měsíců.

Základní práva a povinnosti au pair

Au pair má status hosta, **nejedná se tedy o zaměstnání**, pracovní poměr či pracovní sílu najatou na údržbu domácnosti, **ale o studijní pobyt**.

Práce au pair zahrnuje péči o děti a běžné domácí práce jako utírání prachu, vysávání, žehlení, vaření apod. Od au pair se předpokládá schopnost postarat se asi 6x týdně v celkovém rozsahu 25 – 35 hodin o domácnost a děti v době nepřítomnosti rodičů. Například v závislosti na jejich věku chodit na procházky, vypravit, dopravit či doprovodit je do školy, mimoškolních aktivit, pomoci s domácími úkoly a připravit jim jednoduché pokrmy. Obvykle 2 - 3x týdně má rodina právo požádat au pair o večerní hlídání dětí (babysitting).

Au pair nemá provádět těžké práce jako generální úklid domu nebo zahradničení. Náplň práce i přesná pracovní doba závisí vždy na dohodě s rodinou, která může být písemná. Pracovní doba nesmí přesahovat hranice stanovené vládou dané země. Hostitelská rodina má povinnost poskytnout zdarma samostatný a zařízený pokoj odpovídající standardu rodiny, stravu, pravidelné kapesné, umožnit návštěvu jazykových kurzů, účast na rodinném životě i aktivitách ve volném čase.

Jazykové znalosti

Nezbytností je znalost jazyka hostitelské země v rozsahu učiva střední školy. Není třeba umět mluvit plynule. Hostitelé vědí, že přijíždíte zdokonalit se v cizím jazyce a budou tolerovat vaše nedostatky. Snažte se však mluvit hned po příjezdu co nejvíce, i když s chybami, na vaší aktivitě a snaze zdokonalovat se hodně záleží. Stres v prvních dnech pobytu máte šanci překonat, stejně jako

desetitisíce au pair před vámi. Brzy ho může nahradit pocit radosti z toho, že začínáte rozumět a umíte se plynuleji vyjádřit.

Jazykové kurzy si během pobytu au pair většinou hradí sama, jejich cena závisí na typu kurzu, vzdělávacím zařízení i lokalitě. Rodiny mohou na školné přispívat. V některých státech je návštěva kurzu pro au pair povinná, např. ve Francii, Belgii nebo Rakousku. Au pair pobyt v USA musí kombinovat se studiem nějakého vzdělávacího kurzu, kterým nemusí být jen jazykové vzdělávání.

Zdravotní pojištění

Podmínky pro poskytování lékařské péče pro au pair se liší podle hostitelské země. **Vždy se v předstihu před odjezdem podrobně informujte ve své zdravotní pojišťovně** nebo v agentuře zprostředkující au pair pobyt. **Pravidla týkající se pojištění se mohou měnit i v průběhu roku.** Ve většině států není povinností hostitelské rodiny hradit au pair zdravotní pojištění.

V zemích Evropské unie platí, že pokud je au pair stále zdravotně pojištěna v ČR, má při ošetření nárok na lékařsky nezbytnou zdravotní péči. Při návštěvě zdravotnického zařízení se prokazuje Evropským průkazem zdravotního pojištění (EHIC), vydaným českou zdravotní pojišťovnou. V tomto případě je zdravotní péče „bezplatná“ nebo má au pair stejnou finanční spoluúčasť jako místní pojištěnci. Za mnoho úkonů je totiž nutné připlácet. Ošetření vám mohou odepřít někteří soukromí lékaři, různé zákroky je třeba platit zcela nebo částečně a pojišťovna vám peníze vrátí až po návratu oproti dokladu o úhradě. Počítejte tedy s doplatky na ošetření, platbami u zubaře nebo výdaji za léky. Pokud můžete, dejte přednost státnímu zdravotnímu zařízení. Je vhodné absolvovat před odjezdem preventivní lékařské prohlídky.

Při pobytu v ostatních státech světa, kde EHIC neplatí, se zajištění zdravotní péče pro případ náhlého onemocnění nebo úrazu odvíjí od skutečnosti, zda jste v dané zemi z důvodu vašeho pobytu popř. zaměstnání zdravotně pojištěni či nikoliv, a také jak dlouhý bude váš pobyt mimo ČR.

Pokud vyjždíte do zahraničí na více než 6 měsíců nepřerušovaně, je možné ve vaší zdravotní pojišťovně pojistku odhlásit. Au pair ale vždy musí mít na tuto dobu jiné pojištění, možné je např. komerční cestovní pojištění. Po návratu vás může vaše původní pojišťovna žádat o potvrzení, že jste po dobu pobytu v cizině měli zdravotní pojištění hrazeno.

Jak si zařídit pobyt au pair

Rodinu, se kterou má au pair možnost žít i dva roky, si zájemce vybírá nejčastěji prostřednictvím některé z mnoha agentur. Ta potom vyřizuje většinu formalit spojených se zajištěním pobytu.

O vytipované agentuře si opatřete co nejvíce informací a pozor na ty, které slibují téměř zázraky. Každá agentura může mít vlastní požadavky (řidičské oprávnění pro zajišťování dopravy dětí do školy a zájmových aktivit, nekuřáctví, délku praxe práce s dětmi a osvědčení o tom, dobrý zdravotní stav, úroveň znalosti jazyka hostitelské země, např. maturitu nebo jiný druh zkoušky apod.). Podmínky se také mohou lišit podle potřeb konkrétních hostitelských rodin.

Rozhodujete se pochopitelně také vy. **Zjistěte si o potencionální hostitelské rodině i podmínkách práce co nejvíc předem** - požádejte o fotografie celé rodiny, ptejte se na zaměstnání a pracovní dobu rodičů, děti, jejich zájmy, případně na lokalitu, kde žijí. Pokud se dohodnete, doporučuje se předem uzavřít s hostitelskou rodinou písemnou smlouvu, ve které bude uvedena vaše pracovní doba, povinnosti jako au pair v jejich domácnosti a prováděné práce, volné dny a výše kapesného. Víte, do čeho jdete a tím se můžete vyhnout případným nedorozuměním. Před vaším odjezdem rodina obvykle zasílá ještě formální zvací dopis.

Péče nebo výchova

Au pair přijíždí o děti se starat, ne je vychovávat, nebo dokonce trestat. Důležité je umět děti zaujmout, motivovat. V cizině je jim většinou dopřáváno více volnosti. Proto je výhodou, když zájemce o au pair pobyt má již zkušenosti s těmito činnostmi. Většina rodin majících zájem o au pair má dvě nebo tři děti, rodiny s jedináčky jsou méně časté.

Jak najít hostitelskou rodinu

Podle svých schopností a zájmů si zvolte věk a počet dětí v rodině, umístění v určitém státu a kategorii au pair, lišící se rozsahem hodin předpokládané pomoci i kapesným.

Mimo běžné au pair se můžete setkat s kategoriemi:

demi pair (demi au pair) - kombinace práce au pair, sjednané na poloviční úvazek, s intenzivnějším studiem na jazykové škole.

au pair+ - pomoc rodině nad časový rámec běžné au pair s nárokem na vyšší kapesné.

Samozřejmě máte právo stanovit délku pobytu a dobu odjezdu i návratu. Rozsah a způsob pomoci rodině a také základní výše kapesného jsou rámcově legislativně vymezeny a jsou pro rodinu závazné (např. ve Velké Británii průměrně au pair pracují pět hodin denně pět dnů v týdnu za minimálně 65 liber týdně).

Doba, která uplyne, než najdete umístění v rodině, je vždy individuální. Záleží na vaší přizpůsobivosti ohledně lokality působení, znalosti jazyka, požadované délce pobytu, věku a počtu dětí, o které chcete pečovat. Flexibilní kandidáti nacházejí vhodné pobyty již za 3-5 týdnů. Agentury doporučují podat žádost 2 měsíce před plánovaným odjezdem.

Hostitelskou rodinu je možné nalézt prostřednictvím českých nebo zahraničních agentur zajišťujících program au pair, **pomocí inzerátů** nebo na **internetových stránkách**. Každá ze zmíněných možností má své výhody a nevýhody.

České agentury

Výhody: Jsou dostupnější, jednodušeji získáte reference. Vyřídí část administrativních záležitostí a pomohou při zprostředkování víza, pokud je nutné (např. USA). Komunikují se zájemci a osobami na au pair pobytech v češtině. Vybírají k jednání nejlépe ty, které mají v zahraničí smluvně zajištěny partnerské agentury a pro své klienty nepřetržitou helplinku 24 hodin denně. **Výhodou pro vás je i nabídka komplexního servisu** (vyřízení cestovních formalit, pojištění vč. pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou na majetku a zdraví, zabezpečení dopravy, slevových karet, map aj.).

Nevýhody: Agentury si mimo registrační poplatek účtují ještě poplatek za zprostředkování pobytu (nalezení hostitelské rodiny) ve výši kolem 1.000 Kč pro Evropu a až 300 \$ pro USA.

V některých zemích nebo pro pobyty na kratší dobu nenabízí velký výběr rodin. Některé agentury jsou „garážového“ typu a jejich **nabídka není velká**.

Zahraniční agentury

Výhody: V mnoha případech nepožadují poplatek za zprostředkování pobytu. Zájemce o au pair pobyt se může zaregistrovat u více agentur a mít šanci na větší výběr hostitelských rodin. Pokud chce au pair jet do určité oblasti nebo města, může oslovit agenturu, která v regionu působí a umísťuje tam své au pair. Zahraniční agentura má větší znalosti místního prostředí. Agentura by se mohla o au pair operativněji postarat v případě potíží.

Nevýhody: Nutnost komunikace v cizím jazyce, je obtížnější ověřit si důvěryhodnost agentury.

Internetové stránky, inzeráty

Výhody: Neplatí se žádné poplatky za zprostředkování, některé země však vyžadují využití služeb agentury. Velký výběr rodin. Větší šance nalézt rodinu i na krátkodobý pobyt.

Nevýhody: Je složité ověřit důvěryhodnost hostitelské rodiny, nutnost komunikace v cizím jazyce. Au pair si musí vyřídit veškeré administrativní záležitosti i problémy během pobytu sama.

Tipy pro budoucí au pair

- Je potřeba počítat zejména s poplatky pro agenturu, výdaji na cestování, případné doplatky za lékařská ošetření, běžná i neočekávaná vydání v cizině. Z evidence úřadu práce je nutné se odhlásit osobně před odjezdem. Protože práce au pair není pracovní poměr, ale studijní pobyt nezapočítává se při návratu z ciziny a případné evidenci na úřadě práce pro účely podpory v nezaměstnanosti.

- Na základě souhlasu rodiny je možný přivýdělek jinde, povinnost přihlašovat vás na úřadech a odvádět pojištění za vás má obvykle zaměstnavatel.
- Pokud je to možné, **spojte se s au pair, která byla v rodině před vámi**, např. prostřednictvím agentury. Dozvíte se, co se od vás bude očekávat a co můžete čekat vy. Pokud agentura či rodina z nějakého důvodu brání vašemu kontaktu s minulou au pair nebo se s ní rozešla ve zlém, buďte opatrní a zvažte, zda si raději nevyberete jinou rodinu.
- **Vyhňte se rodinám, které během krátké chvíle vystřídaly více au pair.** Je to většinou znak toho, že se s rodinou dá špatně vyjít nebo má přehnané nároky.
- **Jestliže něčemu nerozumíte** nebo máte jiný problém, promluvte si o tom s rodinou.
- Můžete být příležitostně požádáni o práci navíc. Většinou je vhodné ji přijmout a neočekávat žádnou odměnu. Na oplátku, po získání důvěry, můžete být pozváni na společnou dovolenou nebo rodina pozve někoho z vaší rodiny na návštěvu. Každopádně projevíte vstřícnost a dobrou vůli.
- **Trávení volného času** - rodinu raději informujte o svých plánech a době předpokládaného návratu, má povinnost zajistit váš bezpečný pobyt a tedy i určitou starost a odpovědnost. Příležitostnou nabídku strávit čas aktivitou v rodinném kruhu nebo společným výletem neodmítejte.
- **Jsou-li problémy příliš velké, můžete rodinu změnit.** Kontaktujte agenturu, pokusí se situaci řešit nebo vám zkusit najít au pair pobyt v nové rodině. **Většina agentur má své zástupce v dané zemi nebo partnerskou agenturu, která by vám měla pomoci problém vyřešit.** Pokud se rozhodnete z vážného důvodu rodinu předčasně opustit, musíte to oznámit agentuře i rodině co nejdříve, nejlépe 2 týdny předem. **Stejně tak i rodina, není-li spokojena s au pair, je povinna dát jí obvykle 2 týdny na zařízení všech potřebných věcí k vystěhování se.**

Tipy na webové stránky:

www.aaa-agency.cz – zaměření na Velkou Británii

www.studentagency.cz – zaměření na různé země

www.aupair.wz.cz - specializace na německy mluvící země

<http://www.aupairworkuk.com/> - nabídky pobytů au pair v anglicky mluvících rodinách

www.gumtree.com - nabídka pobytů au pair ve Velké Británii

www.aupair-index.de - přehled au pair agentur v Německu

Au pair je velmi přijatelný a legální způsob, jak pobýt bezpečně a zajištěně v cizí zemi, lépe zvládnout její jazyk a získat cenné životní zkušenosti. Ukázky postupu, který vás může s různými obměnami čekat před výjezdem do ciziny, najdete také na internetu. Kromě množství užitečných informací, kontaktů na agentury zprostředkující au pair pobyty jsou zde na toto téma i diskusní fóra, stačí zadat heslo au pair nebo au-pair.

Zdroje: Internet, materiály agentur zajišťujících au pair pobyty, zkušenosti bývalých au pair.

Březen 2013